

osnovni zavdannya na 2011 rik» [Compulsory state strategic program of development of publishing (Speech at the meeting of board of State television and radio broadcasting committee of Ukraine, where questions «About results of State television and radio broadcasting committee of Ukraine work in 2010 and main tasks for 2011» were raised], *Visnyk Knyzhkovoyi palaty*, no. 3, pp. 6-7.

12. Mel'nyk I. *Yake maybutnye v ukrayins'koho knyhovydannya* [What is the future of Ukrainian book publishing. Governmental messenger], *Uryadovyy kur'yer*, 7.04.2017. URL: <http://ukurier.gov.ua/uk/articles/yake-majbutnye-v-ukrayinskogo-knigovidannya/>.

13. Murakhovskyy A., Buryak S. (2012), *Potochna statystyka knyh i broshur u 2012 rotsi* [Current statistics of books and fly-sheets in 2012], *Visnyk Knyzhkovoyi palaty*, no. 12, pp. 3-9.

14. Polyakov V., Zhyhun T. (2016), *Zvitnist' vydavtsiv pro vypusk vydavnychoyi produktsiyi yak vazhlyvyi instrument kontrolyu za dostavlyanniam obov'yazkovoho prymirnyka* [Reporting of editors about publishing as an important tool of control of delivery of legal deposits], *Visnyk Knyzhkovoyi palaty*, no. 9, pp. 9-11.

15. Polyakov V., Ustinnikova T. (2010), *Vykonannya Zakonu Ukrayiny «Pro obov'yazkovyy prymirnyk dokumentiv» derzhavnymy vydavnytstvamy sfery upravlinnya Derzhkomteledio Ukrayiny (2007-2009)* [Execution of the law of Ukraine «About legal deposits» by state publishing houses sphere of management of State television and radio broadcasting committee (2007-2009)], *Visnyk Knyzhkovoyi palaty*, no. 4, pp. 8-10.

16. Polyakov V., Ustinnikova T. (2012), *Obov'yazkovi prymirnyky knyzhkovoyi produktsiyi derzhavnykh vydavnytstv sfery upravlinnya Derzhkomteledio Ukrayiny u 2011 rotsi: stan i problemy kontrolyu* [Legal deposits of bookwork of state publishing houses of sphere of management of State television and radio broadcasting committee of Ukraine in 2011: status and problems of control], *Visnyk Knyzhkovoyi palaty*, no. 4, pp. 3-5.

17. Sereda V. Ya. *Derzhavna vydavnycha polityka yak ob'yekt naukovoyi retseptsiyi* [State publishing policy as an object of scientific adoption]. URL: <http://www.academy.gov.ua/ej/ej17/PDF/22.pdf>.

18. Syvolap I. *Vydavnycha sprava: vkluychennya do Derzhavnoho reyestru ta osoblyvosti opodatkovannya podatkom na prybutok* [Editorial affair: inclusion to state register and peculiarities of tax on income], *Visnyk. Pravo znaty vse pro podatky i zbory*. 15.03.2013, no. 11 (11). URL: <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/5111>.

19. Furdychko L. Ye. (2011), *Problemy funktsionuvannya i finansuvannya derzhavnykh pidpryyemstv v Ukrayini* [Problems of functioning and funding of state enterprises in Ukraine], *Visnyk Natsional'noho universytetu «L'vivs'ka politehnika»*, no. 720, pp. 257–261.

20. Shpak V. I. (2011), *Rozvytok vydavnychoyi spravy Ukrayiny v 1990-2010 rr.* [The development of editorial affair of Ukraine in 1990-2010ss.], Kyiv, 243 p.

ДАНИ ПРО АВТОРА

Демуз Інна Олександрівна, доктор історичних наук, доцент, завідувач кафедри документознавства ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди»
вул. Сухомлинського, 30, м. Переяслав-Хмельницький, Київська обл., Україна, 08401
e-mail: demuz_inna@ukr.net

ДАННЫЕ ОБ АВТОРЕ

Демуз Інна Александровна, доктор исторических наук, доцент, заведующая кафедрой документоведения ГВУЗ «Переяслав-Хмельницкий ГПУ имени Григория Сковороды»
ул. Сухомлинского, 30, г. Переяслав-Хмельницкий, Киевская обл., Украина, 08401
e-mail: demuz_inna@ukr.net

DATA ON AUTHOR

Demuz Inna O., Doctor of Historical Sciences, the Head of Document Science Department
State Higher Educational Establishment «Pereyaslav-Khmelnyskyi Hryhoriy Skovoroda State Pedagogical University after»
Ukraine, Kyiv region, Pereyaslav-Khmelnitskyi, 30 Sukhomlynsky Street , 08401
e-mail: demuz_inna@ukr.net

УДК 619:614.2(477)

DOI: 10.24411/2306–546X-2017-00034

ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ КОНТРОЛЮ БЕЗПЕЧНОСТІ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ В УКРАЇНІ

Козій Т.В.

Стаття присвячена актуальній проблемі реформування та зближення національної системи технічного регулювання з європейською. Європейська система щодо безпечності харчових продуктів сьогодні є однією з найкращих в світі, а європейський споживач є найбільш захищеним. Відсутність ефективної системи ринкового нагляду в Україні спричиняє зниження відповідальності виробників перед споживачем. Масовий випуск фальсифікованої і неякісної небезпечної продукції загрожує національній безпеці.

У статті запропоновано запровадити адекватне реагування державних органів технічного регулювання на відповідну ситуацію та здійснити терміново необхідні заходи щодо вдосконалення системи контролю безпечності харчових продуктів в Україні. Запропоновано організувати постійний моніторинг продовольчих ринків та створити міжвідомчу комісію, наділену необхідними повноваженнями правового, адміністративного й економічного характеру. Державні органи виконавчої влади, а також виробники повинні сумлінно дотримуватись вимог законодавства при перевірці і виготовленні якісної продукції харчування, тоді наша країна досягне більшого успіху як у сфері економіки, так і у безпеці харчування людини.

Ключові слова: національна економіка, безпека, харчова продукція, державні органи, стандарти, санітарні норми, фальсифікація, продовольчий ринок, контроль, якість.

СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ СИСТЕМЫ КОНТРОЛЯ БЕЗОПАСНОСТИ ПРОДУКТОВ ПИТАНИЯ В УКРАИНЕ

Козий Т.В.

Статья посвящена актуальной проблеме реформирования и сближения национальной системы технического регулирования с европейской. Европейская система по безопасности пищевых продуктов сегодня является одной из лучших в мире, а европейский потребитель является наиболее защищенным. Отсутствие эффективной системы рыночного надзора в Украине приводит к снижению ответственности производителей перед потребителем. Массовый выпуск фальсифицированной и некачественной опасной продукции угрожает национальной безопасности.

В статье предлагается ввести адекватное реагирование государственных органов технического регулирования на соответствующую ситуацию и осуществить срочно необходимые меры по совершенствованию системы контроля безопасности пищевых продуктов в Украине. Предложено организовать постоянный мониторинг продовольственных рынков и создать межведомственную комиссию, наделенную необходимыми полномочиями правового, административного и экономического характера. Государственные органы исполнительной власти, а также производители должны добросовестно выполнять требования законодательства при проверке и изготовлении качественной продукции питания, тогда наша страна достигнет большего успеха как в сфере экономики, так и в безопасности питания человека.

Ключевые слова: национальная экономика, безопасность, пищевая продукция, государственные органы, стандарты, санитарные нормы, фальсификация, продовольственный рынок, контроль, качество.

PERFECTION OF THE FOOD SAFETY CONTROL SYSTEM IN UKRAINE

Koziy T.V.

The article is devoted to the urgent problem of reforming and convergence of the national system of technical regulation with the European one. The European food safety system is today one of the best in the world, and the European consumer is the most protected. The absence of an effective system of market surveillance in Ukraine leads to a decrease in the responsibility of producers to the consumer. Mass production of falsified and low-quality dangerous products threatens national security.

The article proposes to introduce an adequate response of state technical regulation bodies to the relevant situation and to implement urgently needed measures to improve the food safety control system in Ukraine. It is proposed to organize a permanent monitoring of food markets and create an interdepartmental commission endowed with the necessary powers of a legal, administrative and economic nature. State bodies of executive power, as well as producers, should be faithful to comply with the requirements of legislation when testing and manufacturing quality food products, then our country will achieve greater success both in the economy and in the safety of human nutrition.

Key words: national economy, security, food products, state bodies, standards, sanitary norms, falsification, food market, control, quality.

Актуальність теми. Інтеграція України у європейський простір визначила нові підходи і вимоги щодо розвитку національної економіки щодо безпечності продуктів харчування і вимагає обов'язкового врахування сучасних тенденцій світових ринків. Визначення нових форм і підходів у господарюванні за умов недосконалої правової бази, відсутності науково обґрунтованої концепції реформ, зниження рівня та якості життя населення привели до створення цілої низки небезпек та загроз не лише економіці України, але й національній безпеці.

Мета дослідження полягає у вивченні та вдосконаленні елементів системи контролю за якістю продукції в Україні.

Ступінь дослідження. Проблеми управління якістю продукції на підприємствах розглянуто в наукових працях Є.М.Купрякова, А.В. Гличева, Н.В. Павліхи, О.В. Мишко, В.І. Павлова, В.П. Руденко, І.В. Опьонова, М.І. Шаповала. Серед основних проблем автори відзначили, що не всі підприємства на даний момент мають можливість впровадження систем управління якістю продукції. Також серед фахівців немає єдиної думки щодо сутності продовольчої безпеки. Різні аспекти продовольчої безпеки розглядаються в працях І.І. Лукінова, П.П. Борщевського, П.Т. Саблука, Г.О. Колесніка, Л.В. Дейнеко, О.І. Гойчука, С.М. Кваші, Т.Л. Мостенської, М.І. Хорунжого, М.А. Хвесика, Р.Л. Тринько та ін..

Виклад основного матеріалу. Одним із основних конституційних прав громадянина є право споживачів на придбання товарів належної якості [1] : Реалізація цього права вимагає від держави встановлення певних гарантій на відшкодування завданої порушенням цього права шкоди. Державний захист прав громадян як споживачів здійснюють спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади – Державний комітет України по захисту прав споживачів та його територіальні органи, Державний комітет стандартизації, метрології та сертифікації України, місцеві державні адміністрації, органи і установи державного санітарно-епідеміологічного нагляду України, інші органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування відповідно до законодавства, а також судові органи. Державне регулювання якості та безпеки харчових продуктів і продовольчої сировини здійснюється Кабінетом Міністрів України та уповноваженими центральними органами виконавчої влади.

Система безпеки продовольчої продукції України повинна базуватися на принципах самозабезпеченості, незалежності, стабільності, доступності продовольства (фізичній та економічній) для населення. Проблема якості набуває пріоритетного значення і особливої актуальності, так як Україна нарешті зробила крок до європейської системи контролю операторів ринку харчової продукції. Новий євроінтеграційний закон про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів і його положення поступово набирають чинності. Зокрема, це перехідні періоди для запровадження принципів нової системи контролю за безпечністю харчової продукції НАССР[2]:

- з 20 вересня 2016 року всі потужності, що виробляють харчову продукцію, мали запровадити гігієнічні вимоги, які є невід'ємною частиною та основою процедур, заснованих на принципах системи НАССР;

- з 20 вересня 2017 року процедури, засновані на принципах НАССР, стануть обов'язковими для потужностей, які здійснюють діяльність з харчовими продуктами, у складі яких є неперероблені інгредієнти тваринного походження (крім малих потужностей) – сирі м'ясо, риба та молоко, яйця і т.п. Ця вимога, наприклад, стосуватиметься потужностей з розбирання м'яса, молокопереробних підприємств, ковбасних цехів, закладів, які використовують сирі яйця, тощо;

- з 20 вересня 2018 року, ця вимога буде поширюватися на потужності, які здійснюють діяльність з харчовими продуктами, у складі яких відсутні необроблені інгредієнти тваринного походження;

- з 20 вересня 2019 року ця вимога пошириться на малі потужності (постачають продукт кінцевому споживачу, персонал менше 10 осіб, площа – 400 кв. м або потужності, які не постачають продукти кінцевому споживачу, з персоналом менше 5 осіб).

Але законодавством про безпечність та якість харчових продуктів лише окреслено можливі вимоги до здійснення перевірок операторів ринку харчової продукції. Безпечний харчовий продукт – це харчовий продукт, який не створює шкідливого впливу на здоров'я людини безпосередньо чи опосередковано за умов його виробництва та обігу з дотриманням вимог санітарних заходів та споживання за призначенням. А небезпечний харчовий продукт – це продукт, показники якості та споживчі властивості якого не відповідають вимогам нормативних документів і/або містить небезпечний фактор (хімічний, фізичний, біологічний), що може негативно впливати через харчування на здоров'я людини.

Для Європи це питання вкрай важливе, оскільки здоров'я її громадян – на першому місці, а ефективність системи держконтролю є гарантією його збереження.

Сьогодні в Україні відсутня належна система контролю за якістю продукції, аналогічна європейській, тому українцям необхідно продовжити процес реформування на законодавчому рівні вимог до системи якості та безпечності продукції з ціллю підтвердження «статусу» повноцінного європейського постачальника. Необхідно більш відповідально доопрацювати євроінтеграційний законопроект про державний контроль.

Ідентифікація показників якості продукції показникам діючих стандартів не рідко свідчить про зниження поживної цінності харчових продуктів і перевищення максимального вмісту забруднюючої речовини в продукті, що не дозволяє віднести його до класу безпечної продукції.

Загрозою продовольчій безпеці залишається проблема забезпечення підприємств харчової промисловості екологічно чистою сировиною (особливо для продуктів дитячого харчування) та організація належного контролю за якістю і безпечністю сировини, що надходить на переробку.

В Україні харчова продукція виробляється за державними стандартами України (ДСТУ), чинних міждержавних стандартів (ГОСТів) та технічних умов України (ТУУ). Значна частина національних стандартів гармонізована з міжнародними та європейськими вимогами: у галузях харчової промисловості – понад 30%, а у галузях сільського господарства – майже половина. Одночасно з дією державних стандартів на харчову продукцію використовується значна кількість технічних умов (ТУ): на ковбаси і ковбасні вироби, на м'ясні консерви і м'ясні напівфабрикати, пельмені, на сири тверді, кефіри, йогурти, масло вершкове та сметану. Не рідко технічними умовами дозволяється заміна інгредієнтів, які входять до складу продукту, збільшення терміну його зберігання, що призводить до погіршення якості, невідповідності основним характеристикам і властивостям конкретного харчового продукту.

Сучасна світова харчова промисловість широко використовує харчові добавки, в тому числі і синтетичного походження. До харчових добавок належать речовини:

- поліпшують зовнішній вигляд продуктів (барвники, освітлювачі, загусники та ін.);
- продовжують термін зберігання продуктів (консерванти, інгібітори, антиоксиданти); змінюють фізичні властивості продуктів (поверхнево-активні речовини);

- поліпшують смак і аромат (ароматичні речовини, підсилювачі смаку і аромату, підсолоджувачі та ін.);
- підвищують харчову цінність продуктів (вітаміни, мікроелементи, біологічно-активні речовини).

В Україні використання харчових добавок регулюється Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку харчових добавок, дозволених для використання у харчових продуктах». У відповідності із законодавством України, використання харчових добавок повинно здійснюватися лише з дозволу Міністерства охорони здоров'я України. Із 480 добавок, які досліджуються в Україні, дозволено використовувати 371 харчову добавку, 105 – не отримали такого дозволу, а 4 – заборонені. Харчові добавки повинні забезпечувати безпечність харчових продуктів при збереженні їх високої якості і не повинні використовуватися для приховування низької якості продукції. Тобто їх використання не повинно створювати загрозу для здоров'я та життя населення та продовольчій безпеці [4, с.26-29].

Крім того, останнім часом на товарних ринках з'явилась продукція, яка містить генетично модифіковані організми (GMO – genetically modified organisms). GMO – результат застосування генної інженерії, що дозволяє вбудовувати гени і сегменти ДНК з одного організму в інший з метою досягнення бажаних властивостей. Серед фахівців виникла дискусія щодо обов'язковості інформування споживачів про наявність в продуктах генетично модифікованих організмів. Відзначимо, що особливості дії генетично модифікованих продуктів харчування на організм людини ще не до кінця досліджені. Однак вчені застерігають, що вживання харчових продуктів, які містять GMO може призвести до появи алергічних реакцій, зниження імунітету, та порушення обміну речовин. За наслідки рішень щодо регулювання виробництва і збуту генетично модифікованих продуктів повністю відповідають уряди конкретних країн.

Виробники харчової продукції сьогодні готові до впровадження нової нормативно-правової бази, бо розуміють, що лише таким чином вони зможуть витримати конкуренцію, яка загострюється як на внутрішніх, так і на зовнішніх продовольчих ринках. Для цього необхідно гармонізувати всю нормативно-правову базу; прийняти Концепцію державної політики у сфері управління безпечністю харчових продуктів та продовольчої сировини на основі принципів HACCP; прийняти національні стандартів ISO серії 22000; докорінно поліпшити систему санітарії та гігієни на виробництві харчових продуктів; створити єдиний орган з контролю їх безпечності; запровадити ефективну систему підготовки та підвищення кваліфікації інженерно-технічного персоналу підприємств галузі з урахуванням сучасних міжнародних вимог [5].

Але деякі представники бізнесу, дізнавшись, що нові правила вимагатимуть від них більш відповідального підходу до своєї діяльності та жорсткішої відповідальності, почали висловлювали незадоволення через нерозуміння нових підходів. Крім того, запровадження превентивного підходу до контролю якості в Україні обумовлений низкою причин: основною з них є нерозуміння і небажання вищого керівництва займатись системним управлінням, не працює перший принцип TQM – лідерство [6].

Сучасне управління якістю на основі системного підходу ґрунтується на принципах Total Quality Management (TQM) – загальноорганізаційного методу безперервного підвищення якості всіх організаційних процесів. Саме поняття TQM на підприємстві трактується наступним чином: T – підхід, що охоплює всі види діяльності, Q – якість як якість управління, M – управління на основі нових принципів, які охоплюють всіх керівників. В рамках TQM управління якістю тісно пов'язане з управлінням іншими аспектами діяльності підприємства – управлінням фінансами, ресурсами, охороною навколишнього середовища та ін.

Відповідно до положень Угоди про асоціацію, Україна бере зобов'язання наблизити протягом трьох років законодавство у сфері захисту прав споживачів до законодавства ЄС, зокрема: – загальні вимоги до безпечності продукції (в т. ч. інформація про продукцію та її маркування); – недобросовісні торговельні методи ведення бізнесу (включаючи рекламу та маркетингову діяльність); – права та обов'язки споживачів, виробників, постачальників споживчих товарів, вимоги щодо відповідності товару умовам договору; – недобросовісні умови у договорах, що укладаються між продавцем або постачальником та споживачем; – укладення договорів між споживачами та продавцями на відстані з використанням будь-яких засобів дистанційного зв'язку; – судове та адміністративне провадження у справах про порушення прав споживачів [6, с.125-127].

Зобов'язання України у сфері захисту прав споживачів сприятимуть вирішенню низки соціально-економічних проблем: збільшення зайнятості населення, модернізація та розвиток інфраструктури регіону, впровадження інноваційних технологій та розвиток промисловості. В багатьох розвинутих країнах світу також набуває поширення система екологічно чистого сільського господарства та виробництва харчових продуктів, яка набула назву IFOAM. Система IFOAM – це міжнародна сертифікаційна система, яка охоплює всі етапи виробництва харчових продуктів: сировина готова продукція упаковка. Система IFOAM базується на трьох основних принципах: охорона навколишнього середовища, охорона здоров'я людей, добросовісна конкуренція.

Висновки. Проблема системи контролю за якістю і безпечністю продуктів харчування реально існує. Її вирішення має комплексний характер, потребує врахування галузевих особливостей формування якості на всіх етапах виробництва сільськогосподарської продукції, її переробки, зберігання, транспортування і реалізації готової продукції. Якість є визначальним показником конкурентоздатності й впевненості в завтрашньому дні будь-якого підприємства.

Важливим для України є те, що до 2019 року вона має перейти на європейську модель контролю якості харчових продуктів. Цей процес є складним, оскільки для України це глобальні радикальні зміни. Сьогодні вже реалізовано 30-40% необхідних системних змін. Зокрема, це нова редакція закону «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів», які об'єднало ветеринару і

санітарну складові, що відповідає сучасним вимогам. Розглянуто необхідні базові зміни на шляху до європейських стандартів у вигляді законопроекту «Про держконтроль, який здійснюється з метою перевірки відповідності законодавству про безпечність та якість харчових продуктів і кормів, здоров'я та благополуччя тварин». Уряд затвердив Стратегію імплементації законодавства у сфері санітарних та фітосанітарних заходів, який передбачає покроковий план до 2021 року, починаючи із забезпечення благополуччя тварин під час утримання та забою, закінчуючи нормами щодо ГМО.

Харчова промисловість в Україні повинна залишатися провідною галуззю національного промислового виробництва. Щоб ці тенденції не змінювалися потрібно вирішити такі стратегічні завдання:

- здійснити комплексну модернізацію харчових виробництв, упровадити у виробничий процес новітні досягнення науки та техніки;
- забезпечити зростання обсягів інвестицій для посилення інноваційної діяльності, впровадження ресурсозберігаючих і маловідходних виробництв, розробки нових та вдосконалення існуючих продуктів;
- здійснити контроль за якістю і безпекою продовольчих товарів на основі методик системи НАССР, систем менеджменту якості за міжнародним стандартом серії 150 9000;
- розробити та впровадити дієві механізми підвищення конкурентоспроможності продукції на внутрішньому та зовнішньому ринках.

З метою підвищення якості і безпечності продуктів харчування необхідне подальше вдосконалення нормативно-правової бази, яка регулює питання параметрів якості та безпечності продуктів харчування; продовження гармонізації міжнародних стандартів, особливо на методі контролю показників якості і безпеки продукції; забезпечення відповідності технічних умов чинним законодавчим нормам та стандартам; врахування показників якості та безпечності харчових продуктів при обґрунтуванні системи індикаторів продовольчої безпеки.

Список використаної літератури

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України від 28.06.1996р. – 48с.
2. Закон України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» від 23.12.1997, №771/97-ВР. (Остання редакція від 05.07.2017р.. Внесення змін (закон від 18.05.2017 N 2042-VIII /2042-19/)
3. Про захист прав споживачів: Закон України від 12.05.1991року // Відомості Верховної Ради 1991р. № 1023-XII
4. Макаренко В. Знайти золоту середину між якістю та ціною / В.Макаренко // Агро Перспектива. – 2012. - № 2. – С.26-29
5. Слива Ю.В. Сучасний стан розвитку міжнародної і національної нормативних баз щодо системи управління безпечністю харчових продуктів / Ю.В. Слива, Т.Г. Швець // Наукові доповіді НУБіП України. - 2013. - № 42
6. Тарасюк Г.М. Необхідність удосконалення продуктових стандартів, норм та нормативів при плануванні розвитку підприємств харчової промисловості / Г.М. Тарасюк // Вісник Хмельницького національного університету. - Хмельницький, 2008. - № 4. -Т. 1(114). - С. 125-127.
7. Шевченко А. Поширення на території України продукції із вмістом ГМО / А.Шевченко // Стандартизація сертифікація якість. – 2010. – № 5, С.48-51.
8. Хомічак Л. Продовольча безпека в Україні / Л. Хомічак // Продовольча індустрія АПК. - 2010. - №3 (4). – С.4-8

References

1. Konstytutsiya Ukrayiny // Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny vid 28.06.1996r. – 48s.
2. Zakon Ukrayiny «Pro osnovni pryntsypy ta vymohy do bezpechnosti ta yakosti kharchovykh produktiv» vid 23.12.1997, №771/97-VR. (Ostannya redaktsiya vid 05.07.2017r.. Vnesennya zmin (zakon vid 18.05.2017 N 2042-VIII /2042-19/).
3. Pro zakhyst prav spozhyvachiv: Zakon Ukrayiny vid 12.05.1991roku // Vidomosti Verkhovnoyi Rady 1991r. № 1023-XII.
4. Makarenko V. Znayty zolotu seredyu mizh yakistyu ta tsinoyu // Ahro Perspektyva. – 2012. - № 2. – S.26-29.
5. Slyva Yu.V., Shvets T.H. Suchasnyy stan rozvytku mizhnarodnoyi i natsionalnoyi normatyvnykh baz shchodo systemy upravlinnya bezpechnistyu kharchovykh produktiv // Naukovi dopovidi NUBiP Ukrayiny. - 2013. - № 42.
6. Tarasyuk H.M. Neobkhdnist udoskonalennya produktovykh standartiv, norm ta normatyviv pry planuvanni rozvytku pidpryyemstv kharchovoyi promyslovosti // Visnyk Khmelnytskoho natsionalnoho universytetu. - Khmelnytskyy, 2008. - № 4. -T. 1(114). - S. 125-127.
7. Shevchenko A. Poshyrennya na terytoriyi Ukrayiny produktsiyi iz vmistom HMO // Standartyzatsiya sertyfikatsiya yakist. – 2010. – № 5 - S.48-51.
8. Khomichak L. Prodovolcha bezpeka v Ukrayini // Prodovolcha industriya APK. - 2010. - №3 (4). – S.4-8

Дані про автора

Козій Тетяна Вячеславівна, старший викладач кафедри професійної освіти
ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди
вул. Сухомлинського, 30, м. Переяслав-Хмельницький, 08401, Україна
e-mail: Koziy_TV@mail.ru

Данные об авторе

Козий Татьяна Вячеславовна, старший преподаватель кафедры профессионального образования
ГВУЗ «Переяслав-Хмельницкий ГПУ имени Григория Сковороды
ул. Сухомлинского, 30, г. Переяслав-Хмельницкий, 08401, Украина
e-mail: Koziy_TV@mail.ru

Data about the author

Koziy Tatyana Vyacheslavovna, Senior Lecturer of Vocational Education
SHEE «Pereyaslav-Khmelnytskyi SPU named Gryhoriy Skovoroda»
Str. Sukhomlinsky 30, Pereyaslav-Khmelnytsky, 08401, Ukraine
e-mail: Koziy_TV@mail.ru

УДК 368

DOI: 10.24411/2306-546X-2017-00033

УПРАВЛІННЯ СТРУКТУРОЮ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ НА ОСНОВІ ФУНКЦІОНАЛЬНОЇ МОДЕЛІ ОПТИМІЗАЦІЇ СТРУКТУРИ КАПІТАЛУ

Кучменко В.О.

Предметом дослідження виступає система фінансових операцій як категорій, котрі забезпечують підвищення ефективності управління оборотними активами підприємства.

Мета написання статті. Полягає в розробці моделі оптимізації структури оборотних активів підприємства каменеобробної галузі.

Завдання дослідження. Розглянути особливості модель оптимізації структури капіталу в напрямі формування їх ліквідності.

Методологія проведення роботи. Робота виконана за результатами дослідження сучасних вітчизняних і зарубіжних поглядів вчених на визначення економічної сутності поняття капіталу підприємства.

Результати роботи. Наведено функціональну модель управління структурою оборотних активів підприємства.

Галузь застосування результатів полягає в тому, що викладені пропозиції з питань управління структурою оборотних активів можуть бути використані керівниками та фахівцями підприємств з метою підвищення якості та ефективності управління капіталу.

Висновки. Отже, в функціональній моделі управління структурою оборотних активів важливим є врахування фактора конкурентоспроможності підприємства створює умови для мінімізації та усунення негативного впливу елементів зовнішнього оточення: споживачів, що прагнуть знизити ціну за отриману продукцію (товари, роботи, послуги) підприємства; конкурентів, що намагаються зменшити його ринкову частку, запропонувавши покупцям вигідніші умови продажів; постачальників ресурсів, бажаючих своєчасно отримати оплату. Ключовим моментом у реалізації механізму формування фактора конкурентоспроможності підприємства виступає обґрунтування питомої ваги кожного елемента оборотного капіталу у відповідності зі стратегічними амбіціями підприємства.

Ключові слова: оборотні активи, запаси, дебіторська заборгованість, грошові кошти, ліквідність, структура капіталу, оптимізація структури.

УПРАВЛЕНИЕ СТРУКТУРОЙ ОБОРОТНЫХ АКТИВОВ НА ОСНОВЕ ФУНКЦИОНАЛЬНОЙ МОДЕЛИ ОПТИМИЗАЦИИ СТРУКТУРЫ КАПИТАЛА

Кучменко В.А.

Предметом исследования выступает система финансовых операций как категорий, обеспечивающих повышение эффективности управления оборотными активами предприятия.

Цель написания статьи. заключается в разработке модели оптимизации структуры оборотных активов предприятия каменеобрабатывающей отрасли.

Задачи исследования. Рассмотреть особенности модели оптимизации структуры капитала в направлении формирования их ликвидности.

Методология проведения работы. Работа выполнена по результатам исследования современных отечественных и зарубежных взглядов ученых на определение экономической сущности понятия капитала предприятия.

Результаты работы. Приведено функциональную модель управления структурой оборотных активов предприятия.

Область применения заключается в том, что изложенные предложения по управлению структурой оборотных активов могут быть использованы руководителями и специалистами предприятий с целью повышения качества и эффективности управления капиталом.

Выводы. Итак, в функциональной модели управления структурой оборотных активов важно учитывать фактор конкурентоспособности предприятия создает условия для минимизации и